

Előfizetési feltételek:

helyben házhoz hordva
vagy vidékre postán
küldve
Egész évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 12 fillér

Hirdetések díja:

□ centiméterenként
6 fillér. Kereskedők és
gyárosok külön ár-
kedvezményben ré-
szesülnek.

Nyilttér sora 40 fill.

KÖZÉRTÉK

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtök és vasárnap reggel.

Szerkesztőség

és

kiadóhivatal:
Nagyenyedi Könyv-
nyomda r.-t.A kiadóhivatal meg-
bizottja: Földes Ede
könyvkereskedő.Egyes számok kap-
hatók Földes Ede,
Czirner J. József
és Grünfeld Dá-
vid kereskedéseiben.

Kéziratok nem adóznak vissza.

Nagyenyed, 1905. augusztus 26.

A fejlődés korát éli a magyar nemzet. Fő, forrong benne az őserő s a nemzeti lényeg alakulása még nem bevégzett tény, hanem csak a vegyi folyamat egy átmenő állapota.

Sehol a világon nincs olyan tagolt állapotban a nemzettest, sehol a világon annyi balfelfogás, annyi előítélet, annyi türelmetlenség nem nyilatkozik meg a társadalomban, mint minálunk.

Majdnem olyan színe van a dolognak, mintha visszafelé haladnánk; mintha nem is hallottunk volna még az egyenlőség, a testvériség martiroktól szentté avatott tanairól.

A főemes csak lóhátról beszél a köznemessele, az meg csak kisujját nyújtja az ujjannan nemesített polgárnak. Emez pedig kiemelkedni érzi magát a polgári osztályból és kegyelmet gyakorol az értelmi osztály iránt, ha szóba áll vele.

A hivatalnokné lekicsinyli a kereskedő nejét, ez meg az iparost, a ki viszont talál egy nálánál még alacsonyabban álló népreteget, melylyel fölényét éreztesse.

Ez a létra aztán még cifrábban alakul, a mint vallási és felekezeti szempont, vagy vagyoni állapot képezik a hágsó fokoza-

taít, a melyen az emberek kapaszkodnak, vagy lebzselnek. Mert nem okvetlenül szükséges, hogy valaki maga szerezzé a vagyont ahhoz, hogy kisebb vagyonu polgártársait lenézzé, s nem okvetlenül szükséges, hogy valaki abban a hitben szülessék, a melyben él, azért az egyik vallásfelekezet nyilvánosan lesajnálja lelki meggyőződéseit.

Ezekből a nyilvánvaló ferdeségekből származik minden nyomoruságunk, minden társadalmi veszedelmünk.

A míg nem lesz egyöntetű, erőteljes nemzeti irányu magyar társadalom; a míg az osztályok egymással csak ujjhegygyel érintkeznek s üres léha tagok képezik a boldogulásnak egyetlen alkatelemét, addig nem fog eloszlni az a sivárság, mely most a társadalmi cselekvést törpévé béntja, s valósággal a porba sújtja a haladás iránt való vágyat.

Ha a karrierhez manapság elégséges egy czimerrel himzett zsebkeendő, vagy aranysegélyü ezvikker, akkor minék csodálkozunk az igazi erőteljes tehetség, az ambíció hátterbe szorulásán.

A tudós, akit a nemzeti génusz nemzedékek átalakítására predesztinált, félre áll a tudós szerénységével, mihelyt a küzdőtéren

egy cifra, üres és léha uracsokkal kell összeütköznie.

A tehetség, az erő soha sem állhat a stréberség mellé, mert kerüli az összehasonlítást, mely úgy lehet, külsőleg a hátrányára üthet ki. Egy ur, akit tetőtől talpig a borbély, a szabó meg a suszter jó izlése állított a terem közepére, a felületesen szemlélő előtt valóságos remeke az embernek ahhoz a zseniális emberhez képest, aki nem fordított elég gondot a nyakkendőjére és a frizurájára, szóval a külsejére.

De a társaság azért mégis a jó frizurát és az ügyesen kötött nyakkendőt tünteti ki, azaz szerelmesebb az ügyes borbélyba, mint az emberi képességekbe s az ember értéket képező tehetségekre.

Ezért van aztán, hogy ha a nemzeti társadalomhoz, az erős, egységes, hatalmas nemzeti társasághoz szólunk, hát nem jelentkezik senki, üres pusztába kiáltunk, mert a nemzetet épen azok nem képviselik erőteljesen, akik azt hiszik, hogy csakis ők és egyedül ők képezik a nemzeti erőt.

Ennek pedig meg kellene változnia, mert nemzeti erősödést nem kívülről, hanem csak a magunk erejétől várhatunk.

TÁRCZA.

Egy komikus naplója.

Irta: Solymosi Elek.

(80)

Bucsuzásom a Népszínházról.

1904. december 16-án a Lumpácziusz című énekes bohózat Czérna szabójában bucsuztam el a budapesti Népszínház közönségétől. Ha csak rá gondolok is, hogy e napon utóljára gördült le számomra a függöny, úgy érzem magamat, mintha a halállal kellene birkóznom. S a bucsuzáshoz éppen azért választottam a legkacagatóbb szerepemet, hogy legalább a közönség felejtse el azt, amit én soha úgy sem felejték el.

E bucsuzás volt életem legszomorubb napja.

Este hét óra előtt a színpadra hívtak. Két pályatársam karon fogva vezetett. A pályatársak ellepték a színpadot s a belé-

pésnél — megéljeneztek. Ott voltak a különböző színházak küldöttei az ő babérkoszorúikkal, a hírlapírók, az igazgatóm s a jótékonyágáról oly híres Vidorné, ki a bucsuzásom körüli való sikeres buzgólkodásával bőven kárpótolta azt, a mit én — az ő jótékonyági gyűjtőiveire — huszonkilenc év alatt aláírtam. És ott volt Rákosi Jenő, az én felejthetetlen első igazgatóm, továbbá Fodor Oszkár dr., Kürti Emil, Braun Sándor, Beldi Izor, Fehér Jenő, Faragó Jenő, Timár Szaniszló, Kacziány Géza és a szónok Szirmai Imre, a ki átadta a Kollégák babérkoszorúját és Vidor Pál ajándékát, egy ujságzikket a Budapesti Hírlapból, aranyozott rámában.

Szirmai egy szép bucsubeszédet intézett hozzám, mire én így válaszoltam:

Kedves pályatársaim! A világon minden ember folytathatja az ő mesterségét, még akkor is ha nyugalomba vonul. Minden művész áldozhat muzsájának oltárán, a míg neki tetszik: a költő, a festő, a szobrász, a

zenész, csak éppen a színésznek parancsolják meg, hogy nyugdíjaztatás után ne játszon többé, mert különben — elveszti a nyugdíját. Nekem is ezt parancsolják a paragrafusok, nekem, a ki még a halálot is a színpadon szeretném eljátszani. Érthető dolog, ha a komikus bucsuját tragédiának mondom. Azt a bánatot és keserűséget, azt a visszafojtott kétségbeesést, a mit én e pillanatban érzek, kifejezni nem tudom. De nem is akarom.

Köszönöm az önök nagy szeretetének ez álmokba ringató valóságát. Hálásan köszönöm. A lelkemben, szivemben tomboló érzések visszahatása közt, csodálom, hogy meg tudom köszönni.

Vigasztalásomat az önök szeretetében találok, s életemnek e nevezetes fordulópontján arra kérem önöket, hogy ezt a szeretetet kegyeskedjenek számomra megőrizni, éppen úgy, mint a hogy én megőrzöm a magam szeretetét önök iránt. Ugy tetszik, hogy így nagy szeretetet meg sem

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

EGYEDÜL ELISMERT KELLEMEZŐ ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

A szabadelvűpárt értekezlete.

Az országos szabadelvűpárt, több tag kezdeményezése folytán, f. hó 23-án értekezletet tartott, melyen a tagok tizennyolcz kivételével mind megjelentek.

Az értekezletet tanácskozások és hírlapi eszmecsere előzték meg s ezeknek eredménye szűrődött le az egyhangulag elfogadott határozatban.

Az elfogadott javaslat, melyet br. Dániel Ernő indítványozott, a következő:

„A szabadelvűpárt növekvő aggodalommal látja az események azon végzetes fejlődését, a mely az alkotmányos intézmények zavartalan működését megakasztja és az ország törvényes rendjét mind nagyobb-mérvű rázkódtatásoknak teszi ki. E bajok elhárítása képezi ma elsőrendű hazafiai kötelességünket, amely minden más szempontot háttérbe szorít. Ezen nagy czélt kívánja teljes odaadással szolgálni a szabadelvűpárt is, keresve a közreműködést azokkal, akiket hazafias aggodalmaik meggyőztek azon nagy igazságról, hogy a haza érdeke csak azok egyesülését követeli, akik az országot fenyegető válság megoldását azon 67-es alapon keresik, amely a monarchia két államának közös viszonyait a paritás elve alapján rendezte és a nemzeti irányu intézmények fejlesztésének biztos alapját képezik. Amennyiben tehát a mind végzetesebb következményekkel járó válság megoldása a képviselőház 67-es alapon álló tagjainak egyesülése által válnék lehetségessé, a párt hajlandó külön pártállásának feláldozása mellett az új pártalakulásban résztvenni.“

Az indítvány támogatására elsőnek gróf Tisza István szólalt fel. Helyesli azt a törekvést, hogy a hatvanhetes politika hívei, minden mellétekintet felretételével, egyesüljenek. Utal egyszersmind arra, amit a párt márcziusi határozatában kifejezett, hogy 1790-től 1867-ig a nemzet többször kérte a magyar vezényleti nyelv behozatalát. De a király ezt következetesen visszautasította. Végre 1867-ben létrejött a kiegyezés e kérdés békében hagyása mellett s a nemzet azóta szépen haladt, gyarapodott. A mostani válságot, az utolsó nyolcz hónap pusztulásait az okozza, hogy a nemzet leg-

nagyobb, legegésőbb kérdéseinek felretételével újra ezt a kérdést állították előtérbe. A nemzetet meg kell óvni a fenyegető katasztrófától és igyekezni kell az alkotmányos, parlamentáris rendet helyreállítani.

A megoldás lehetséges, ha sikerül a meg egyezés a koalíció és a korona közt. Ennek sikerére a szabadelvűpártnak is mindent meg kell tenni, segíteni helyreállítani az alkotmányos rendet s azután felvenni a küzdelmet a tárgyalagos bírálattal, az ellenőrzés és az eszmék megérlelése terén a közéletben. Ez méltó hivatás.

De képzeltető az is, hogy a koalíció felbomlik s egy része más uton keresi az alkotmányos kibontakozást. Ez esetben ő hive lenne egy hatvanhetes szövetségnek és nem kutatná azt, vajjon akkor lenne-e függetlenségi obstrukció vagy sem. Elég nagy eredményt látna annak az álláspontnak a helyreállításában, hogy a ország kormányzása újra a parlamenti többségre támaszkodnék és olyan többség lenne, mely az összhangot a korona és a nemzet közt helyreállítaná.

Hangsúlyozza, hogy minden felkínálkozás helytelen, mert visszautasításra vezet mindaddig, amíg a koalíció az összetartást, a szolidaritást annyira hangoztatja.

Várni kell, hogy erre a kezdeményezés kívülről jöjjön, és akkor támogatni kell az eszmét. De a párt addig álljon meg álláspontján csüggedés és tétozás nélkül, mert csak így érlelheti meg a helyzetet addig, hogy rátérjenek a mérsékelt politikára a koalíció összes pártjai vagy hogy rátérjen a mérséklet utjára legalább a koalíció egy része. És ha ez megtörténik, akkor a szabadelvűpárt a kibontakozás minden ószinte híve számíthat. Mivel ezt látja báró Dániel Ernő határozati javaslatában elfogadja a határozati javaslatot.

Khuen-Héderváry gr. hosszú beszédben szolt a párt harmincz éves működésének eredményeiről és az összetartás szükséges voltáról. Szomoruan látja a politikai felfogások sivárságait. Az elődök nem tagadták meg az adót, mint a mai 48-asok, hanem éppen az adóknak elvállalásával szolgáltak nemzetüket. Eljön ezen sivár állapotnak, ennek a végzetes könnyelműséggel felidé-

zett zavarának a csömörje; akkor lesz szükség erre a pártra, hogy az országot a bajok közül kivezesse. Most ne keressen vezéri szerepet; maradjon meg férfiasan a kisebbség ellenőrző kötelessége mellett.

Ha majd lesz kormány és kormány-programm: akkor lesz ideje, hogy a párt magatartása felől határozzon.

Tisza István második felszólalásában határozottan állást foglalt a beterjesztett másik két határozati javaslat ellen, melyek a szabadelvűpártnak a hadsereg kérdésében elfoglalt álláspontját a közhangulat felvilágosítása végett magyarázni és indokolni óhajtják. A magyar vezényszó kérdésében — úgy mond — világosan ki kell mondani, hogy felállítja-e a párt a magyar vezényszó követelesét, mint olyant, a melyért kész akár az országot lángba is borítani, vagy ragaszkodik ahhoz a Deák-fele állásponthez, amely ennek a kérdésnek erőszakolását levette napirendről. Erre világosan kell felelni, kitérni előle nem szabad. A párt maradjon meg világosan kifejezett álláspontján, mely Deák Ferencz felfogásának megfelel. A választói jog felvetett kérdésében kijelenti, hogy az sokkal komolyabb kérdés, semmint szabad lenne arról bármiféle elméletek alapján elistelve döntenit, mert itt egy hiba az országot örökre tönkretetheti. Nem tartja helyesnek, hogy most új programot csináljon a párt. De ha az ország ügyei úgy alakulnak, hogy — talán nem messze jövőben — a pártnak a programját be kell állítania az adott helyzetbe és annak alapján akcióba lépni, akkor a párt nem fog késni. Akkor kell majd a választójog kérdésében is állást foglalni. Akkor kell a nemzeti élet minden ágazatára kiterjedő szerves programot adni. De ma a pártnak meg kell maradnia ellenőrző álláspontján.

Viharos taps és éljenzés közepett jelenti ki, hogy a párt ne hagyja el gyáván a harmincz éves át dicsőséggel lengetett lobogót engedve a közhangulat pillanatnyi hullámzásának. Mig a párt a közéletből való kilépésével a közéletet még sivárabbá, még kietlenebbé tenné, addig a pártnak együtt kell maradnia!

Tisza beszédje után a párt egyhangulag elfogadja br. Dániel Ernő javaslatát.

lehet érdemelni. Ugy tetszik, hogy e szeretet lángjai összecsapnak felettem. Éppen azért ne csodálják, ha a lángokban megperzselődve, a kitüntetés boldogságától megittasodva, nem tudok tovább beszélni — a komikus tragédiájáról.

Tisztelt pályatársak! Egész életemben, minden dolgomban, minden törekvésemben kerestem az új irányokat s kerültem a kitalaposott utakat. Nem tagadhatom meg magamat. Most is csak így tehetek.

Jelen pillanat — a szeretet rendeltetésében s a Gondviselés intézkedéseivel fogva — rám nézve szent.

Miatyánk! ki vagy a menyekben: megszenteltessék a te neved, jöjjön el országod, legyen meg a te akaratod, mint menyben, ugy itt alatt a földön is. A mi mindennapi kenyerünket add meg minékünk ma. És bocsásd meg a mi bűneinket, a mint mi is megbocsátunk a mi ellenünk vétkezőknek. És ne vigy minket a kísértetbe, de szabadíts meg a gonosztól: mert tied az ország, a hatalom és dicsőség, most és mindörökké. Ámen.

Az Atyának, Fiunak és Szentlélek istennek nevében. Ámen.

* * *

Annak a kérdésnek eldöntését, hogy vajjon helyesen cselekedtem-e, mikor a szinpadon mondtam el a legszentebb imádságot, a festett világ dobogóján, a tettetés csarnokában s a művészi hazugságok birodalmában — annak eldöntését — mondom — a jövő nemzedékre bízom.

Külön bucsuzás.

Mint színésznek, játszanom kellene az emberi érzelmek hangszerén, de a közönségtől s a szívemhez nőtt ismerősöktől való bucsuzásnál ugy érzem, hogy a műkedvelőknél is kevesebb vagyok, mert hálaérzetem minden egyéb érzésemnél a háttérbe szorítja.

Csak egyszerű szavakban köszönhetem az éltetadó kitüntetést, s azt a boldogító szeretetet, a mivel pályámon elárasztottak. Nagyon kérem, hogy — ha fel tudja magát küzdeni a Népszínházig — részesítsék e szeretetben az én fiamat, Solymosi Sándort is.

Köszönöm Rákosi Jenő úrnak, az én első igazgatónak, hogy szerény tehetségemnek alkalmat adott a fejlődésre, hogy mindnyájunkat bámulatba ejtő tudásával

megtermékenyítette szívemet és lelkemet. Köszönöm, hogy tiszteletdíjamat minden kérdés nélkül a kétszeresére emelte fel.

Köszönöm Evva Lajos igazgatónak, hogy művészi botlásaimra, s megtorlást követelő egyéb cselekedeteimre mindig csak jó tettel és elnéző gyöngédséggel válaszolt s hogy akkor, mikor a Népszínháznál való maradása kétséges volt, vizaknai képviselőjelöltségem költségeire — minden irás nélkül — egy nagy összeg kölcsönt adott. Köszönöm, hogy eljátszanom engedte a „Becsületben“ Trast szerepét.

Köszönöm Porzolt Kálmán úrnak harmincz éves színészkedésem jubileumát.

Köszönöm a kollegáim művészi támogatását, a vidéki közönségnek soha ki nem érdemelhető pártolását Köszönöm budapesti orvosaim — Ángyán Béla, Bárcsony János, Navratil Imre, Réczey Imre, Müller Kálmán, Bókai János, Irsai Artur, Siklós János, Stettner Ödön, Steiner József, Illésy Aladár, Fischer Aladár, valamint Morelly, Lory és Polgár Zsigmond doktor urak buzgó gyógykezelését.

Sajnálom, hogy mindazoknak, a kiket itt

A határozat kimondása után Török Bertalan, választó kerületünk képviselője emelt szót s a részben tájékozatlan, részben félrevezetett közvélemény felvilágosítása végett a maga részéről is kívánatosnak tartja, hogy a pártnak a hadsereg kérdésében elfoglalt programja precizírozassék, esetleg ki is bővíttessék. Meg van győződve, hogy ha a nemzet széles rétegei megismerik a kilenczes bizottság javaslata alapján készült párthatározatot s átértik az abban foglalt haladás nagy jelentőségét: megnyugtatólag fog hatni a közvéleményre.

Gr. Tisza István is hangsúlyozza az elért sikerek fontosságát, de éppen ezért újabb párthatározat hozatalát feleslegesnek tartja. A naponta megújuló perfid hazugságokkal szemben semmifele határozat nem fogja a pártot megvédelmezni.

Az értekezlet eredménye tehát, hogy a szabadelvűpart együtt marad; a megnyílt országgyűlésen, részletesen kidolgozandó nemzeti programja alapján ellenzéki szerepet teljesít; helyesli a hatvanhetesek egyesülését, de azt nem kezdeményezheti.

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.**

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Kórody Istvánt pénzügyi fogalmazóvá a nagyenyedi pénzügyigazgatósághoz ideiglenes minőségben kinevezte.

— **Megdöböntő haláleset.** Lukács Ferencz, balázsfalvai állami elemi iskolai igazgató-tanító, f. hó 21-én a korai reggeli órákban az iskola emeleti folyosójáról fejével a földszinti folyosó kölépcsőzetére vetette magát. Koponyája szétzúzódván, azonnal szörnyet halt. Hogy mi vezette a meggyerő külső s nem közönséges képzettségű tanítót a végzetes tette, egész bizonyossággal nem tudható. Igen valószínű azonban, hogy a már hetekkel ezelőtt fokozottabban mutatkozó idegességének rohamában követte el

kalaplevéve említettem, nem hálálhatom meg jószágukat, s hogy nem áll módomban megegyezni — megnevettetnem.

De már bizony ez így van. Nem segíthetek rajta.

Mindössze is csak annyit ígérhetek, hogy a másvilágon lerovom e tartozásomat. Mert a csörgősapkát ott is viselni akarom. Remélem, hogy a komikust az égben is szeretik. S ha ott fent találkozom a budapesti közönséggel s felsorolhatlan jóltevőimmel: a tartozás fejében majd egy vidám kuplét énekelek, hárfá kísérettel, például ilyen refrénnel: „Hol jobb, itt fent, vagy ott lent?” És ha Ujházi mester valami kiszalasztott feleletet adna, s a szent kapus, mint javíthatatlant kivezetne a menyország-ból, arra kérek engedelmet, hogy újra magyar komikus lehessen s hogy ismét a budapesti közönség elé juthassak.

(Folytatjuk.)

az öngyilkosságnak ezen különös nemét. 5 gyermeket és egy beteges asszonyt hagyott hátra, gyámol nélkül. A megboldogultban az alsófehérvármegyei tanító-egyesület egyik buzgó tagját vesztette el.

— **A Bethlen-kollégium tanítóképzőjének** derek igazgatóját nevenapján a vármegye tanitósága küldöttségileg üdvözölte. Nagy Lajos, a tanítók tanítója negyedszázad óta vesz tevékeny részt a tanitóság egyesületi életében. Az az őszinte tisztelet és nagyrabecsülés, mely Nagy Lajost a tanitóság részéről méltán megilleti, a vármegye távolabbeső részeiről is összegyűjtötte az egyesületi tagokat, hogy szeretett elnöküknek névnapja alkalmából hosszú életet és sok boldogságot kívánjanak.

— **Színészet Nagyenyeden.** Miklóssy Gábor színtársulata f. hó 30-dikán, szerdán, kezdi meg előadásainak sorozatát. Az első hét programja a következő: augusztus 30. *Hajduk hadnagya*, operette. Aug. 31. *Boszorkány*. Szept. 1. *Szaharai konzul*, vigjáték. Szept. 2. *Svihakok*. Szept. 3. *Vasárnap két előadás*; délután: *Meltyóságos csizmadia*, este: *Flórika szerelme*. Szept. 4. *Miklós Ilona első fellépéssel: Szókimondó asszonyság*.

— **Napfogyatkozás.** Az augusztus hó 30-diki teljes napfogyatkozás iránt csillagászai körökben nagy a várakozás. A nap elsötétedése Észak-Amerikában kezdődik és körülbelül kétszáz kilométer széles árnyéksávot alkot. Európába Spanyolországba lép be az elsötétedés, amelynek tartama alatt a nap működésének földünkre való behatásában zavar áll be. Ugyanaz a jelenség áll be, mint amikor a nappal ej váltja föl.

— **Adomány a Bethlen-szoborra.** Uzoni Kovács Endre III. gimn. o. tanuló, városunk szülöttje, 50 koronát adott a Nagyenyeden állítandó Bethlen Gábor-szoborra lap gyarapítására. Kovács Endre a Bethlen-kollégium egyik derek növendéke s ez a tekintélyes szép összeg pedig, egy része azon ösztöndíjnak, melyet szorgalma, példás magaviselete és jó tanulása jutalmul, éppen az elmúlt iskolai évben kapott. Az adomány külön elismerésre nem szorul, hiszen az eléggé dicséri önmagát. Áldja meg a jó Isten azokat a nemesen gondolkozó szülőket, akik gyermekeik lelkében ilyen úton is igyekeznek fölkelteni a hazafias, szent czelek iránt való érdeklődést és szeretetet.

— **Szappanföldek a szomszédban.** A tordaranyosvármegyei Mészko község határában az erdő között a föld egy darab területen, majdnem tisztán szappananyagból áll. A nép csakugy termés állapotban is tudja a mosásra felhasználni. Hazai geológusok és vegyészek véleménye szerint ez a föld körülbelül 70 százalék szappananyagot tartalmaz s egy kis tökebefektetéssel mesés olcsón lehet a legfinomabb szappanfajokat előállítani. A szakértők véleménye szerint az így előállított szappan oldó hatása fölülmulja minden más szappant s tengervízzel is lehet használni. E nagy értékű felfedezés részére egy osztrák társaság lépéseket tett az illető erdőrészt megvételére, a község azonban minden ajánlatot tárgyalás

nélkül visszautasított. És így nemsokára eljövend az idő, amikor Mészko határában szappanarató lesz majd.

— **Rabló cigányok.** Mikeszása községben a napokban 6 tagból álló revolverrel felfegyverezett cigánycsapat jelent meg. A községbeli embereknek feltűnt a magukkal cipelt tömött zsájkuk s üldözőbe vették a bandát s rögtön értesítették a hosszuaszoói csendőrséget is, azonban dacára a legnagyobb eréllyel folytatott üldözésnek, csupán egyet sikerült közülök elfogni. A cigányok üldözésközben a sok lopott holmit, hogy könnyebben menekülhessenek, eldobálták s még egy pár lövést is eregettek üldözőik felé, miközben a Nagyküküllő folyón átgázolva eltűntek.

— **Iskolai beírások.** A nagyenyedi állami polgári leányiskolában és a vele egybekapcsolt női kezimunka-tanfolyamon a beírások szeptember hó 1, 2, 4-én d. e. 9—12 óráig, a magán- és pótvizsgák 4-én, a javító és felvételi vizsgák 5-én lesznek. Azon tanulók, kik a polgári iskolába első ízben iratkoznak be, iskolai bizonyítványaikon kívül keresztleveleket és oltási illetve újraoltási bizonyítványukat is tartoznak magukkal hozni.

A helybeli ág. hitv. elemi fiu- és leányiskolában a beírások szeptember 1-én kezdődnek délelőtt 9—12-ig és délután 2—5 óráig, az iskola helyiségében. A tanítás szept. 5-én veszi kezdetét.

A nagyenyedi állami fiúiskolában az 1905—6-ik tanévre a beírások szeptember hó 1—4-ig eszközöltnének, az iskola helyiségében délelőtt 8—12 és délután 3—5 óráig. Kéretnek a szülők, növendékeiket ezen idő alatt pontosan beírassák, hogy a tanév szeptember 5-én minden fennakadás nélkül megkezdhető legyen.

A Tót-utcai állami iskolába a beírások szeptember hó 1—4-ig tartatnak. A tanév kezdetét veszi 5-én. Beírások az iskola helyiségében eszközöltnének.

A balázsfalvi állami elemi leányiskolában a beiratkozás szeptember hó 1-én veszi kezdetét s tart 4-ig. A beiratkozást a jelzett idő alatt az elemi leányiskola igazgatói irodában mindennap d. e. 8—12-ig, d. u. 3—5 óráig lehet eszközölni. Javítóvizsgák 4-én d. e. 11 órakor tartatnak.

— **Elszámolás.** Folyó hó 19-én a Bethlen-szoboralap javára rendezett mulatság alkalmával felülfizettek a következők: Gróf Banffy György, dr. Jeney Elek, ifj. Winkler János 10—10 kor., Török Bertalan 6 kor., Imreh József főszolgabíró 5-60; dr. Gyarmathy Ernő, Fogarasi Béla, Nagy Pál, Balint János, Imreh József, idsb. Cirner J. József, Gáspár János, Bőjthe Kálmán, dr. Dobozy Vilmos 5—5 kor., Nehez János 4-40; dr. Erdős Jenő, Barabás Károly, dr. Mátyás Mihály 4—4 kor., N. N. 3-80; Sándor János (ev. ref. esperes), Szilágyi Farkas, Nagy József (Nagyszében) 3—3 kor., Solymosi Endre, özv. Klimes Károlyné, Magyar Ágnes, Korbuly Kristóf, Pap János, Sándor Jenő, Nagy Lajos, Benedek Gábor, özv. Nagy Andorné, dr. Farnos Dezső, Jancsó Sándor, Novák István, Jancsó Lajos, Horváth Pál 2—2 kor., Malmágyi Antal 1-60; Cirner Ödön 1-60; Lázár István 1-20; N. N. 1; Inczédi-Joksmán Ödön dr. 1; Székely János tanár 0-80; N. N. 0-80; Magyar Ferencz 0-80; Hollós István 0-80; Róka József 0-80; Molnár Kornél 0-60 koronát. A szíves felülfizetők fogadják ez uton is a rendező bizottság hálás köszönetét.

Tavaszi és nyári divat újdonságok legolcsóbban
TÁNGEL JÓZSEF előnyösen ismert női és férfi divatáru kereskedésében NAGYENYEDEN
 szerezhetőek be.

— **A „Fiumei Kávébehozatali Társaság” kolozsvári fióktelepe,** Mátyás király-ér 12. szállit bérmentve és vámmentesen, eredeti fiumei árakban kávét, teát, rumot, francia és hollandi liqueuröket, csokoládét, cacaot. Árjegyzéket ingyen. 511 1-52

(x) **Tüköri Ármín fogműterme** Jókai-utca 3. szám New-York szálloda mellett Kolozsvárt.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN
Kiadó:
Nagynyedi Könyvnyomda és Papíráru gyár
Részvénytársaság.

Szerkesztői üzenet.

D. L. Nagyszében. A tárczát vettük, közölni fogjuk. Mások is szívesen látjuk szebenmegyei hírekkel együtt.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetés 10 szóig 40 fillér, azon túl minden szó 4 fillér. A hirdetés bélyegdíjmentes. Levélbeli tudakozódásra szívesen válaszolunk, ha postabélyeg mellékeltek. Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel.

80 drb méhkas méhekkel eladó. Értekezni lehet Mátyás Lajos úrnál Nagynyeden, Tövis-utca. 730 2-4

Kisvárosi ügyvédi irodába gyakorlott, de nem igen koros (lehetőleg nőtlen, illetve gyermektelen) irnok kerestetik, ki a román nyelvben is teljesen jártas. Bővebbet a lap kiadóhivatalában. 780 1-1

Szám 32232—1905. III.

Hirdetmény.

A nagyenyedi dohány nagy- és különlegességi áruda kezelésének betöltésére **folyó évi október 12-én** a nagyenyedi kir. pénzügyigazgatóságnál írásbeli versenytárgyalás fog tartatni. — Közelebbi feltételek ott megtalálhatók.

M. kir. pénzügyigazgatóság
Nagynyeden, 1905. augusztus 14-én.

Róka,

784 1-1

pénzügyigazgató.

420/1905. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a balázsfalvi kir. járásbíróság 1905. évi V. 134. számú végzése következtében Graf Zsigmond ügyvéd által képviselt Deutsch Mór és fiai javára Klein Izsák ellen 145 kor. s járulékaik erejéig 1905. évi április hó 30-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 800 kor. becsült következő ingóságok, u. m. 200 méter butor kelme, és 100 méter futószőnyeg nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. bíróság 1905. évi V. 134/8 számú végzése folytán 145 korona tökékövetelés, ennek 1904. évi május hó 1. napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 76 kor. 05 fill. bíróság már megállapított költségei erejéig, Balázsfalvan alperes üzletében leendő eszközítésére 1905. évi szeptember 4-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az

1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek szükség esetén becsáron alul is, el fogadják adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Balázsfalván, 1905. évi augusztus hó 20. napján.
Thát György,
kir. bír. végrehajtó

783 1-1

„IBOLYA” virágcsarnok

Kolozsvár, Wesselényi Miklós-u. 7.
Kertészeti telep: Krizbay-utca 27.
Virágcsarnok 563. szám.
Telefon: Kertészeti telep 564. sz.

Minden idényben friss vágott virágok, déli növények és idényszerű hazai eszerp-virágok, állandóan szállításra készen.

A közelgő mindszentek napjára **sirdiszek** és **koszoruk** legnagyobb választékban **2 koronától feljebb.**

Ugyszintén **művirág-koszoruk** állandó raktáron.

Menyasszonyi, névnapi és alkalmi, esokrok, koszoruk, szallag és felirattal, vidékre express szállítással teljesen megbízhatóan, legszebb kivitelben, legújanyosabb árban. 625 21-52

Nagy kerékpár- és varrógép-raktár.

Raktáron állandóan az összes bel- és külföldi **kerékpárok** és **varrógépek** és azok alkatrészei.

Mechanikai javítóműhely.

Műhelyünkben készítünk új kerékpárokat és varrógépeket.

Javitunk: kerékpárt, varrógépet, írógépet, villanyvilágítás és csengő berendezéseket, nikkelezéseket, zománczozást.

Erdélyi Kárpát Egyleti tagok 15%, engedményt élveznek.

Képviselek magas jutalékkal felvétetnek.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek.

Finkler és Társa,
Kolozsvár.

781 1-25

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a **szab. Hattyu gyógy-szertár** által Majna-Frankfurt. 685 14-52

Férfi szabó terem.

Alapítottatott 1889-ben.

IZSÁK MÓR Kolozsvárt.
Mátyás király-tér 19. Emelet.

Van szerencsém értesíteni a n. é. vidéki közönséget, hogy nagybani hazai, angol és francia szövet raktáramban dus választéku és izléses kelméket tartok.

Mérték utáni megrendeléseknél elég a mérték beküldése Szolid és pontos kiszolgálás előre biztosítatik.

503 37-52

Kiváló tisztelettel
Izsák Mór.

Telefon 395.

Telefon 395.

KLEIN FERENCZ

Unió gőzmosó és vegyiruha
tisztító intézete

Unió-utca 24. szám.

III Műhely-telep Tivoli-utca III

Br. Bánffy palota.

KOLOZSVÁR.

514 36-104

A NAGYSZEBENI

ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉZTÁR

ad jelzálogkölesönöket, félévi (tökét és kamatokat magukban foglaló) részletekben történő törlesztésre és pedig a következő feltételek mellett:

- A. 4¹/₄%** kamatláb mellett 50 évi törlesztésre; a kölcsön legkisebb összege 30.000 K. — A törlesztés 100 félévi részletben történik; a félévi részlet minden 1000 K. után 26 K. 11 f.
- B. 5%** kamatláb mellett 50 évi törlesztésre; a kölcsön legkisebb összege 20.000 K. — A törlesztés 100 félévi részletben történik; a félévi részlet minden 1000 K. után 27 K. 16 f.
- C. 5¹/₄%** kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 10.000 K.
- a) 41 évi törlesztésnél (82 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 29 K. 60 f.
- b) 35 évi törlesztésnél (70 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 08 f.
- D. 5¹/₄%** kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 2000 K.
- a) 40 évi törlesztésnél (80 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 84 f.
- b) 25 évi törlesztésnél (50 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 37 K. 47 f.
- c) 10 évi törlesztésnél (20 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 65 K. 05 f.
- E. 6%** kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 1000 K.
- a) 32 évi törlesztésnél (64 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 34 K. 98 f.
- b) 23 évi törlesztésnél (46 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 39 K. 81 f.
- c) 18 évi törlesztésnél (36 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 45 K. 05 f.
- d) 15 évi törlesztésnél (30 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 50 K. 09 f.

Az A. alatti kölcsönök csak földbirtokra, a B. C. D. és E. alattiak **házakra** is adatnak; valamennyi kölcsön — az egyszerűs mindenkorra 1% törzsdíjon kívül — minden egyéb levonás nélkül teljes összegben készpénzben fizetetik ki.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények LINGNER GYÖRGY úr által Nagynyeden nyújtandó be, ki bővebb felvilágosítással is szolgál.

A legolcsóbb és legkényelmesebb
mulatóhely az
„ARANY SAS”
szálloda Kolozsvárt,
kávéház és étterem.
Ferencz József-út 12. Telefon 462.

Mérsékelt árak mellett kényelmes és
tisztá szobák, valódi és házilag kezelt
tisztá jó borok, maponta friss kőbányai
sörök és izléses hideg és meleg ételek,
valamint italok kaphatók.

Igen alkalmas társas összejövetelekre és elfogad
lakodalmak és estélyekre megbízásokat jutányos árban
Kocsival beszálló vendégek lovainak jó meleg
istálló és kocsiszin áll rendelkezésére. 501 37-52

Tulajdonos: **Boday Mihály.**

Minden este jóhírnévű cigányzene.

Alapított 1865. évben.

BABOS SÁNDOR utóda
HAJEK MIKSA

órás és ékszerész
Kolozsvár, Wesselényi Miklós u. 16.

Gélszerű és divatos

alkalmi ajándékok

Olcsó beszerzési forrás!

Vidéki megrendelők ked-
vezményben részesülnek.

Nem tetsző tárgyak 8
napon belül visszavétnak.

515 72-104

TESZLER KÁROLY DIVATKERESKEDŐ
Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-utca 11. szám.

Karácsoni ajándékoknak:

Remek tennis és sport flanelok 12, 16 kr.
Pickét és atlasz barettok 16, 19, 25, 33 kr.
Valódi francia flanelok 21, 26, 30, 38 kr.
Brassói és Gácsi posztók 29, 35, 44, 58 kr.
Cybelin kelmék 55, 63, 75, 90 kr.
Eredeti angol ruha kosszám szövetek, 140. szám. 60, 60, 70, 80, 90 kr.

Kartonok, szefrek, batistok 16, 19, 25 kr.
Férfi ingek finom schiffonból 95, 115 kr.
Öt réttü gallér 12 kr. — Kézeltők 20 kr.
Len batist szebkendők 4, 6, 10, 13, 15, kr.
Fegyhaaban kötött harisnyák 15, 20, 25, kr.
Trickó alsó ruhák, Ágy- és asztalterítők, Paplanok, Szőnyegek,
Függönyök, kávésabroszok és még sok fel nem sorolható cik-
kek olcsó árakban.

502 9-52

Uri divatüzlet Kolozsvárt.
Hasznos alkalmi ajándék-czikkek.

Férfi fehérneműk, fehér és színes ingek, hálóingek, lábravalók, gallérok, színes és fehér kézeltők, szebkendők, harisnyák,
harisnya-tartók, divatos színes és fehér mellények, kalapok, sapkák, keztük, sétatökök és esőernyők. Dús választék legújabb nyak-
kendőkben. Jäger és másnemű kötött alsó ingek és nadrágok. Kötött és bőr vadasmellények, harisnyák és kamaschenek. Pénz, szivar és cigarett-
tárazák, szebkesek, angol és francia illatszerek, szappannok, ruha és hajkefék és magyar gyártmányu legjobb fogkefék.

Alanti cikkek gyári áron, mivel tovább vezetve nem lesznek.
Utazó cikkek, kézi táskák, bőröndök, vadász kabátok és férfi topánok, plaidok és plüsch kocsitakarók
Kiváló trszlettel! **Sándor Ágoston és Társa, KOLOZSVÁR, Mátyás király-ter.**

505 9-52

Telefon 354. **SÁRGA JÁNOS** Telefon 354.

ékszerész-műtövs, egyházfelszerelési műintézete
Mátyás király-ter 13. **KOLOZSVÁR.**

Ajánlja dúsán felszerelt raktárát arany ezüst és
brilliáns ékszerekből.

Különlegességei: az erdélyi ötvösipar termékei
díszmagyar ékszerek, antique boglárók, csattok, övek stb.
— Ezüst evőeszközök, alpaca ezüst és bronz díszműárak,
a berndorfi ezüst gyári lerakata. Valódi francia bronz
dísztárgyak.

Egyházfelszerelési cikkek: Kupák, serlegek, szentség-
tartók, Urvacsona kelyhek stb.

Elvállal: ezüst és arany tárgyak készítését, antique
ezüst tárgyak hű utánzását és azok tervszerinti készítését.

Készít: tervrajzokat és költségvetésekkel szívesen szolgál.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

506 9-52

Drágasági pótléket:

elérhet minden hölgy, aki ruhaszükségletét

KOLOZSVÁRON

SIMON és LŐRINGZ cég

Wesselényi Miklós-utca 15. szám alatti

női divat, szövet és fehérnemű üzletében szerzi be.

Tavaszi újdonságok már megérkeztek!

Kivánatra mintákat szívesen küldünk!

40-52

Triska J. zongora
raktára
Kolozsvárt, Sétatér-u. (Saját ház.)

Zongorák, pianinok, harmoniumok és czimbalmok gyári
áron részletfizetésre is kaphatók.

Hangszerek becsérelését, javítását helyben és vidéken elfogadom.

Phonola-zongorát játszó készülék gyári áron kapható.

Ára 1100 korona.

509 9-52

Bármikor megtekinthető.

ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGIBANK ÉS TAKARÉKPÉNZTÁR R. T.

Alaptőke 200000 korona.

NAGYENYEDEN.

Alaptőke 200000 korona.

Leszámitol 6 hónapi lejáratig terjedő váltókat a legelőbb kamatláb mellett.

Törlesztéses kölcsönöket nyújt 500 koronától kezdődőleg már 4 1/2 % alapkamattal földbirtokra, a becsérték feléig.

Régibb és magas kamatu jelzálogkölcsönöket igen előnyös feltételek mellett **konvertál** s mindennemű ilyen ügyeket a leggyorsabban bonyolít le.

Betáblázás mellett adott kölcsönei után 500 koronán felül 6 1/2 %-ot számít.

Vásárol és elad értékpapírokat idegen számlára.

Bevált értékpapír szelvényeket és sorsol értékeket.

Betétek után naptól-napig 4 1/2 %-ot fizet.

Vas, réz, horgony, diszmű és czimtaöntőde.

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 3. sz.

Elvállal galvanoplasztikai munkákat, mindennemű klisek öntését, rézmetszeteket fénykép vagy rajz után.

Készít gazdasági vas, réz gépöntvényeket.

626 41-104

Tisztelettel
Liskai János.

Szeszák Ferencz és Fia, kocsigyártók

KOLOZSVÁRT, Malom-utca 12 szám.

Alapított 1870-ben.

Árjegyzék ingyen.

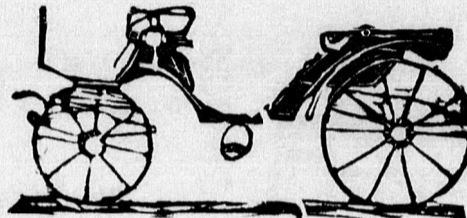
Kocsi nagy raktár minden igényt kielégítőleg.

Nagy kocsijavító-műhely. Kocsigyártás modern technikai gépekkel felszerelve. Pontos kiszolgálás.

Mindennemű kocsik raktára.

Vidéki megkeresésekre azonnal válaszolunk.

Gyárunk az egyedüli Kolozsvárt, a hol a kocsi minden részét: kerekes, kovács, nyerges és fényező munkát személyes vezetésünk alatt előállít és az által vagyunk a legjutányosabbak árban is. Főszelünk a jó, szolid munka jutányos árban.

Becsés pártfogását tisztelettel kérve

255

Szeszák Ferencz és Fia, kocsigyártók.

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár r. t.

Alaptőke: 300.000 kor. Tartalékalap: 140 000 kor.

Előnyös kölcsön ad betáblázásra, megfelelő lezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jöhető pénzüzetek részvényeire.

Vásárol és elad értékpapírokat.

Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés díjazási díj mellett.

Idégen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál

az összeg nagysága szerint 5 1/2, 6, 6 1/2 % mellett, kereskedelmi váltókat pedig 6 % mellett számítol le.

Váltókat 4 1/2-4 % kamatláb mellett fogad el.

Betétet 4 1/2-4 % kamatláb mellett fogad el.

Nyitv: áll hétköznap d. e. 9-12, d. u. 3-4 óráig.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy

Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-utca 3. sz. alatt a már 6 év óta fennálló

fényképészeti műtermemet.

ujlag a legmodernebbül felszereltem.

Különös figyelmebe ajánlom **platin, aquarell és olajfestményeimet**, melyekkel többszörösen **kitüntette** lettem.

Gyermekfelvételekben egyedüli speciálista vagyok.

Műtermem be van rendezve legszebb alkalmi ajándékoknak legalkalmasabb **photo email képekre**, ugyszintén **életnagyságu mellkép** nagytasokra, melyek bármily régi fénykép után készülnek.

Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek.

V nagyérdemű közönség b. támogatását kérve, vagyok

tisztelettel

Csizhegyi Sándor,
fényképész.

75-104

562/905. sz.

Pályázati hirdetés.

A kudsiri m. kir. vasgyári személyzet fogyasztási szövetkezete által berendezett **vendéglői-üzlet** 1905. október hó 1-től kezdve bérbeadandó lévén, annak bérbeadása iránt ezennel pályázat hirdetik.

Felhívtnak ennélfogva mindazok, ki nevezett szövetkezeti vendéglőt bérbe venni chajtják, hogy ajánlatukat legkésőbb 1905. évi szeptember hó 15-ig a fogyasztási szövetkezet igazgatóságához czimezve nyujtsák be.

Az ajánlathoz 10% bántpénz csatolandó, vagy a szövetkezet pénztáránál letendő.

A szövetkezeti igazgatóság fenntartija magának azon jogot, hogy az ajánlattevők közül, függetlenül a felajánlott összeg magasságától, belátásához képest szabadon választshasson.

A vendéglői bérletére vonatkozó részletes feltételek a vasgyári fogyasztási szövetkezet igazgatóságánál Kudsiron tudhatók meg.

Kudsiron, 1905. évi augusztus hó 18-án.

Királyi kohószemélyzet szövetkezete Kudsiron.

Bergh,

kir. bányatanácsos, szövetkezeti elnök.

779 2-3

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár Reszvény ársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.

BALLA BÉLA

előnyösen ismert húszületében

a husarak a következők:

1 kiló marhahús 1.20 fill.

1 „ borjuhús 0.96-1.20

1 „ serteshús 1.36-1.52.

Ugyanott 10 hekto finom

SOM-BOR

kisebb mennyiségben is eladó.